

UNIVERZITA KARLOVA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorožantky:	Mgr. Michaela Knobová
Téma práce:	Ústavní soud jako negativní zákonodárce ve věcech omezení ústavně zaručených práv z důvodu ochrany životního prostředí
Rozsah práce:	346 608 znaků včetně mezer a včetně poznámek pod čarou.
Datum odevzdání práce:	11.11.2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma, které si rigorozantka zvolila, je nesporně aktuální vzhledem k vývoji a recentnímu zaměření Ústavního soudu ČR na danou problematiku omezení ústavně zaručených práv z důvodu ochrany životního prostředí. Domnívám se, že v kategorii rigorozních prací jde na katedře práva životního prostředí patrně o první takový pokus o zpracování daného tématu.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Domnívám se, že si autorka (rigorozantka) zvolila středně náročné téma. Na jednu stranu mohla pracovat s judikaturou Ústavního soudu ČR, avšak na druhou stranu se nemohla zaměřit jen na oblast práva životního prostředí, popř. správního práva, avšak musela prokázat i znalosti z ústavního práva, popř. teorie práva, což je rozhodně náročnější po stránce teoretické. Z hlediska použitých metod pracovala rigorozantka s metodami ve vědecké práci obvyklými.

3. Formální a systematické členění práce

Oponovaná práce má dle mého názoru správné systematické a formální členění práce, které mi přijde logické. Práce stručně přibližuje roli Ústavního soudu jako negativního zákonodárce, tedy jeho pravomoc k rozhodování o zrušení zákonů nebo jednotlivých zákonných ustanovení. Text pojednává o postupu Ústavního soudu ČR při rozhodování o návrzích na zrušení zákonného ustanovení nebo jeho části, které se týkají omezení jednoho z ústavně zaručených práv z důvodu upřednostnění jiného ústavního práva s environmentálním obsahem nebo veřejného zájmu na ochraně životního prostředí, případně ochrany životního prostředí jako veřejného statku.

Autorka se věnuje jednotlivým stěžejním nálezům Ústavního soudu ČR ve vztahu k problematice ochrany životního prostředí.

Kromě analýzy rozhodovací praxe Ústavního soudu ČR se práce zabývá také přístupy promítnutí ochrany životního prostředí do ústavních dokumentů a do českého ústavního pořádku. Práce se věnuje environmentálnímu aspektu vyjádřenému v preambulích i jednotlivých ustanoveních Ústavy a Listiny, a to včetně těch, kde je ochrana životního prostředí či přírody zakotvena výslovně jako důvod pro omezení jiného ústavně zaručeného práva.

Hlavní náplní práce je kritická reflexe jednotlivých rozhodnutí Ústavního soudu ČR, kdy bylo rozhodováno o střetu základních práv a svobod, případně veřejných zájmů.

V kapitole 4. se rigorozantka věnuje tématu životního prostředí jako veřejného statku. V závěru práce autorka shrnuje případné rozdíly v rozhodování podle tří pojetí ochrany životního prostředí v jednotlivých rozhodnutích Ústavního soudu ČR a zamýšlí se nad budoucím vývojem v této oblasti.

4. Vyjádření k práci

Posuzovanou rigorózní práci hodnotím pozitivně, konkrétně se vyjadřuji zejména v následujícím oddílu 5. tohoto oponentského posudku.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Přestože autorka výslovně cíle své rigorózní práce nevynechává, z úvodu, zejména na str.8 lze tyto cíle vyvodit. Po přečtení jednotlivých kapitol včetně závěrů rigorózní práce na str.137-141 lze konstatovat, že autorka cíle své práce naplnila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Z informací dostupných o oponované rigorózní práci ze Studijního informačního systému PFUK jsem vyrozuměl, že oponovaná práce byla podrobena testu proti plagiátorství, přičemž maximální procento shody je pod 5%, což je pro rigorózní práci vyhovující.
Logická stavba práce	Text oponované práce je vystaven srozumitelně, jednotlivé kapitoly i jejich části jsou z hlediska systematiky práce logické, a to i vzhledem k zvyklostem v rámci práva životního prostředí.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Oceňuji práci s judikaturou Ústavního soudu ČR. Práce s českojazyčnými prameny je zjevně pečlivá, autorka pravidelně cituje z použitých pramenů, všechny použité prameny byly řádně vyznačeny i v přílohách oponované práce, i když autorka mohla pečlivěji provést korektury (u některých citovaných zdrojů uvádí nepřesné údaje o autorech). Množství využitých zahraničních zdrojů je sice omezené, což je však s ohledem na zvolené téma rigorózní práce pochopitelné.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Dle mého názoru je hloubka provedené analýzy teoretických i praktických (judikatorních) aspektů zvoleného tématu odpovídající. Kladně lze totiž hodnotit kritické názory autorky, jak v jednotlivých kapitolách práce, tak v jejich závěrech na str.137-141.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z hlediska formální úpravy práce v podstatě nemám žádné kritické výhrady, neboť text splňuje kritéria kladená na podobné kvalifikační práce v rámci PFUK.
Jazyková a stylistická úroveň	Oponovaná práce je psaná čtivým jazykem, autorka se drží vědeckého stylu, úroveň práce po této stránce hodnotím velmi pozitivně. V práci jsem objevil jen nepatrné gramatické chyby, resp.překlepy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

S ohledem na výše uvedené konstatuji, že oponovaná rigorózní práce splňuje základní požadavek kladený na rigorózní práce Rigorózním řádem UK a Pravidly pro organizaci státní rigorózní zkoušky na Právnické fakultě UK, totiž prokazuje autorčinu schopnost samostatné tvůrčí činnosti.

Pro ústní obhajobu prosím, aby se rigorozantka vyjádřila k následujícím otázkám:

- 1) **V závěrech práce na str.138 autorka pojednává o otázce vymezení esenciálního jádra práva na příznivé životní prostředí v nálezu ÚS týkajícím se stanovení prioritních dopravních záměrů. Autorka následně uvádí: „Je otázkou, zda se jedná o definici konečnou, kterou Ústavní soud potvrdí i v dalších rozhodnutích, či zda ji doplní nebo upraví například při rozhodování o návrhu na zrušení některých ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, kde jako vedlejší účastník vystupuje veřejný ochránce práv, který ve svém vyjádření nabízí vlastní příspěvek do debaty o obsahu esenciálního jádra práva na příznivé životní prostředí.“ Mohla by uvést, jaké návrhy na zrušení některých ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny má v citovaném textu na mysli?**
- 2) Proč se autorka domnívá, že zařazení práva na příznivé životní prostředí do skupiny sociálních práv není šťastné, a proč můžeme *de lege ferenda* s jeho přerazením do jiné části Listiny těžko počítat? Kterou jinou část Listiny má autorka na mysli?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě před komisí pro státní rigorózní zkoušku.

V Rožtokách dne 30.11.2020

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.
oponent